

VYŽIVOVACÍ POVINNOST DĚTÍ K RODIČŮM

§ 87 ZOR
§ 96 a násl. ZOR

1

© Zdeňka Králíčková, 2007

2

LITERATURA

- *Hrušáková, M., Králíčková, Z.: České rodinné právo. 3. vyd. Brno: Doplněk, 2006.*
- *Hrušáková, M. a kol.: Zákon o rodině. Komentář. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005.*

3

ÚČEL VÝŽIVOVACÍ POVINNOSTI

- ZABEZPEČOVÁNÍ A ÚHRADA ODŮVODNĚNÝCH POTŘEB RODIČŮ, POKUD TO POTŘEBUJÍ

4

VZNIK VÝŽIVOVACÍ POVINNOSTI

- SE VZNIKEM STAVU ODKÁZANOSTI NA VÝŽIVU NA STRANĚ RODIČŮ
- POKUD JSOU DĚTI SCHOPNY SAMOSTATNĚ SE ŽIVIT

5

ROZSAH VÝŽIVNÉHO

- ZOR NEZNÁ OBJEKTIVIZACI VÝŽIVNÉHO:

- ODŮVODNĚNÉ POTŘEBY OPRÁVNĚNÉHO RODIČE

A

- MOŽNOSTI, SCHOPNOSTI A MAJETKOVÉ POMĚRY POVINNÉHO DÍTĚTE

6

➤ § 87/1 ZOR:

➤ PRÁVO RODIČE NA **SLUŠNOU**
VÝŽIVU

➤ VÝŽIVNÉ NEMÁ SPOTŘEBNÍ
CHARAKTER

- výživné v širším slova smyslu: bydlení, kulturní potřeby apod.

7

POTŘEBNOST RODIČE

- RODIČ NENÍ SCHOPEN SE SÁM ŽIVIT –
- NASTAL STAV ODKÁZANOSTI NA VÝŽIVU:
  - VĚK A ZDRAVOTNÍ STAV RODIČE
  - ZDA RODIČ ŽIJE V MANŽELSTVÍ NEBO JE ROZVEDEN
    - VYŽIVOVACÍ POVINNOST MEZI MANŽELY (§ 91/2 ZOR),
resp. ROZVEDENÝMI MANŽELY (§ 92/2 ZOR) PŘEDCHÁZÍ
  - ZDA MÁ RODIČ VŮBEC NĚJAKÝ PŘÍJEM, např. STAROBNÍ NEBO INVALIDNÍ DŮCHOD
  - ZDA MÁ RODIČ MAJETEK (s výnosy i bez)

8

ROZPOR S DOBRÝMI MRAVY § 96 odst. 2 ZOR

- POKUD RODIČ SÁM NEPLNIL VYŽIVOVACÍ POVINNOST K DÍTĚTI, PŘÍPADNĚ DÍTĚ ZANEDBÁVÁL NEBO DOKONCE TÝRAL, SOUD VÝŽIVNÉ NEPŘÍZNÁ

9

SCHOPNOSTI DÍTĚTE

- subjektivní kategorie:
- manuální zručnost, pracovní návyky, pracovní zkušenosti, flexibilita, adaptabilita, sociální (ne)zralost atd.

10

MOŽNOSTI DÍTĚTE

- objektivní kategorie:
- věk, zdravotní stav, vzdělání
  - zákonná vyživovací povinnost k dalším osobám – ZEJMÉNA VLASTNÍM DĚTEM
  - nepříznivá situace na trhu práce
  - nezaměstnanost v regionu

11

MAJETKOVÉ POMĚRY DÍTĚTE

- MAJETKOVÁ PODSTATA BEZ VÝNOSŮ
- NUTNÉ ZOHLEDNIT
  - Nález ÚS 244/2003
- VÝNOSY Z MAJETKU
- NÁJEMNÉ
  - DIVIDENDY

12

CELKOVÉ POMĚRY DÍTĚTE

- ZPŮSOB TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU A DOVOLENÝCH
- KONÍČKY
- LUXUSNÍ AUTA

13

PLNĚNÍ VYŽIVOVACÍ POVINNOSTI

- OSOBNÍ PÉČÍ
- FINANČNÍMI ČÁSTKAMI

14

POTENCIONALITA PŘÍJMŮ POVINNÉHO DÍTĚTE

➤ § 96 odst. 1 ZOR:

- soud přihlédne k tomu, zda:
  - se povinný nevzdal bez důležitého důvodu výhodnějšího zaměstnání či
  - výdělečné činnosti nebo
  - majetkového prospěchu anebo
  - zda nepodstupuje nepřiměřená majetková rizika

15

VÝŠE PENĚŽNÍHO PLNĚNÍ VÝŽIVNÉHO

- RODIČ NEMÁ PRÁVO PODÍLET SE NA ŽIVOTNÍ ÚROVNI SVÉHO DÍTĚTE
  - MÁ PRÁVO NA SLUŠNÉ VÝŽIVNÉ
  - VÝŽIVNÉ NEMÁ SPOTŘEBNÍ CHARAKTER
- MĚSÍČNÍ PLATBA VÝŽIVNÉHO MUSÍ ZOHLEDŇOVAT NEJEN POTŘEBY OBVYKLÉ, BÉŽNÉ, PRAVIDELNĚ SE VYSKYTUJÍCÍ, ALE I DALŠÍ POTŘEBY VYSKYTUJÍCÍ SE NEPRAVIDELNĚ ZA DELŠÍ OBDOBÍ NEBO JEN NĚKDY, popř. POTŘEBY ZCELA NAHODILÉ

16

PRAVIDLO

- JSOU-LI PŘÍJMY DÍTĚTE VYSOKÉ A JEHO MAJETKOVÉ POMĚRY ZNAČNÉ, JSOU PLNĚ ODŮVODNĚNÉ VŠECHNY POTŘEBY RODIČE (bydlení, kultura)

17

REALIZACE PRÁVA NA VÝŽIVNÉ

- Dobrovolnost plnění
- ŽALOBA
- Soudní řízení
- Soudní výkon rozhodnutí

18

PLURALITA POVINNÝCH DĚTÍ

➤ R 38/67:

„ ... při rozhodování o vyživovací povinnosti dětí vůči rodiči nebude sice v rozsudku výslovně vyjádřena výše vyživovací povinnosti dítěte, vůči němuž nárok rodiče uplatněn nebyl, soud si však musí vyřešit otázku vyživovací povinnosti a její výše ohledně všech povinných ve smyslu § 87 odst. 2 ZOR ...“

19

KOAJUTORIUM

➤ § 31 odst. 4 ZOR:

- dítě, které žije ve společné domácnosti s rodiči, je povinno podle svých schopností jim pomáhat a přispívat i na úhradu společných potřeb rodiny, pokud má vlastní příjem

20

ZMĚNA A ZRUŠENÍ VYŽIVOVACÍ POVINNOSTI

➤ *clausula rebus sic stantibus*

➤ § 99

➤ *snížení, zvýšení, zrušení soudem*

- *snížení nebo zrušení výživného u zletilých: spotřebované výživné se vrací*

21

ZÁNIK VYŽIVOVACÍ POVINNOSTI

➤ RELATIVNÍ

- pomine-li stav odkázanosti na výživu
  - rodič je přechodně schopen se sám živit
  - rodič uzavře manželství
- podstatná změna poměrů
  - ztráta zaměstnání, nemoc, soc. potřebnost, podnikatelské riziko

➤ ABSOLUTNÍ

- se zánikem rodinněprávního vztahu
  - smrt

22